

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-7078-4/VS-2023

Praha 8. února 2023
Počet stran: 3

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 4/2023

Vydávání kopií ze sbírky listin fyzickým osobám

Sbírka listin je tvořena listinami, které slouží jako podklad pro matriční zápis, jeho změnu nebo opravu a je vedena matričním úřadem pro knihu narození, knihu manželství a knihu úmrtí a dále registrujícím matričním úřadem pro knihu partnerství, a to samostatně za každý kalendářní rok (§ 8 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, dále jen „zákon o matrikách“). Sbírka listin za kalendářní rok se nejpozději do konce února následujícího roku předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu (§ 8 odst. 2 zákona o matrikách).

Podle § 8a odst. 1 písm. a) zákona o matrikách platí, že matriční úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a zmocněncům těchto osob:

- a) nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958,
- b) činit z nich výpisy v přítomnosti matrikáře, nebo
- c) vydat potvrzení o údajích zde uváděných.

Pro účely zákona o matrikách se za člena rodiny považuje manžel, partner, rodiče, děti, prarodiče, vnuci a pravnuci (§ 8a odst. 6 zákona o matrikách).

Požádá-li fyzická osoba uvedená v § 8a odst. 1 písm. a) zákona o matrikách o uplatnění svých práv přiznaných v § 8a odst. 1 zákona o matrikách prostřednictvím zmocněnce, nemusí být podle stávajícího znění zákona o matrikách její podpis na plné moci úředně ověřen.

V případě sbírky listin vedené ke knize partnerství se postupuje podle § 8a odst. 2 zákona o matrikách.

Zákon o matrikách stanoví určitá specifika pro nahlížení do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 v případě osvojení a dále

v případě nahlížení do sbírky listin vedené k zápisu narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem (§ 8a odst. 3 a 4 zákona o matrikách).

Pro účely přístupu do sbírky listin nebo získání informací či dokumentů, které jsou součástí sbírky listin, **nelze aplikovat zákon č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), neboť to vylučuje § 2 odst. 3 tohoto zákona. Podle § 2 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. se tento zákon nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví, a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací. Je třeba zdůraznit, že podmínky poskytování informací ze sbírky listin, popř. druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958, upravuje komplexně § 8a zákona o matrikách ve spojení s § 87 tohoto zákona. V případě nevyhovění žádosti je totiž vydáno negativní rozhodnutí a žadatel o informace ze sbírky listin má k dispozici všechny opravné a dozorčí prostředky podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Výše uvedený právní názor vychází z rozsudku Městského soudu v Praze, č. j. 17 A 91/2020-33, ze dne 25. ledna 2022, ve kterém soud ve věcně obdobné záležitosti mj. konstatoval, že využití zákona č. 106/1999 Sb. k dosažení získání informací z matriční knihy se považuje za obcházení speciální úpravy. Jestliže je právo na informace z matričních knih upraveno zákonem o matrikách, pak lze tyto informace získat za podmínek stanovených zákonem o matrikách a nelze se stejného výsledku domáhat prostřednictvím zákona č. 106/1999 Sb.

Jak je tedy uvedeno výše, informace a dokumenty ze sbírky listiny lze získat pouze postupem podle § 8a zákona o matrikách. Podle tohoto ustanovení lze informace ze sbírky listin získat nahlédnutím, výpisem nebo potvrzením o údajích. Podle § 8a odst. 5 zákona o matrikách vydá matriční úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad kopii sbírky listin nebo doslovný výpis z druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, který lze pořídit i kopií matričního zápisu, pouze pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků. Ustanovení § 8a tak pořízení kopie sbírky listin explicitně spojuje pouze se situací, kdy si ji pro úřední potřebu vyžádá jiný orgán veřejné moci. Je však nepochybné, že žadatel ve smyslu § 8a odst. 1 písm. a) zákona o matrikách má přístup ke všem informacím obsaženým ve sbírce listin, které se vztahují k zápisu o jeho osobě.

Ačkoliv zákon o matrikách nyní výslovně nestanoví oprávnění vydat kopii ze sbírky listin na základě žádosti fyzické osoby, lze se domnívat, že **pokud o vydání kopie ze sbírky listin fyzická osoba podle § 8a odst. 1 písm. a) zákona o matrikách požádá, pak se kopie ze sbírky listin vyhotoví.**

Podstatné totiž je, že zákon o matrikách umožňuje oprávněným fyzickým osobám získat potřebné informace ze sbírky listin, navíc v těchto případech ani není žádný legitimní důvod informace týkající se příslušné fyzické osoby této osobě neposkytovat. Vývoj v oblasti přístupu k informacím již překonal stávající ustanovení zákona o matrikách, a jestliže zákon o matrikách přiznává příslušné fyzické osobě oprávnění získat informace ze sbírky listin, není důvod neposkytnout příslušnou informaci ze sbírky listin formou kopie dokumentu (současná praxe připouští, aby si kopii vyhotovila sama nahlízející osoba v podobě fotografie nebo skenu dokumentu), pokud o ni fyzická osoba požádá. To platí tím spíše, že zákon o matrikách v § 8a odst. 5 počítá s vyhotovením kopie sbírky listin pro úřední potřebu nebo s vyhotovením kopie matriční knihy osobě, která žádá doslovný výpis z matriční knihy podle § 25 odst. 7. Z toho vyplývá, že při využití metod výkladu účelového a systematického lze dospět k výše uvedenému závěru. Lze doplnit, že Ministerstvo vnitra opakovaně předložilo návrh změny § 8a odst. 4 zákona o matrikách, který možnost pořízení kopie sbírky listin fyzické osobě výslovně zakotví.

Matričním úřadem, registrujícím matričním úřadem, obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo krajským úřadem pořízená **kopie ze sbírky listin není veřejnou listinou**. Zmiňované úřady vyhotoví na žádost fyzické osoby prostou kopii ze sbírky listin za správní poplatek podle položky 3 písm. a) Sazebníku správních poplatků, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Takto vytvořená kopie ze sbírky listin se bez dalšího předá žadateli, obdobně jako je tomu při nahlížení do spisu a vyhotovení kopie spisu podle správního řádu. Jelikož takto vytvořená kopie dokumentu ze sbírky listin není veřejnou listinou, nelze ji opatřit žádným vyšším ověřením.

Má-li žadatel zájem o ověření údaje uvedeného na některé z listin vedené ve sbírce listin, shora zmiňovaný úřad na jeho žádost vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, které je podle § 24 odst. 4 zákona o matrikách veřejnou listinou a které tak lze ověřit i pro účely použití v cizině.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy